

INTE BARA INVANDRING
UTVANDRING AV UTRIKES FÖDDA FRÅN SVERIGE
AV
LENA NEKBY
FIEF OCH NATIONALEKONOMISKA INSTITUTIONEN,
STOCKHOLMS UNIVERSITET

Bilageförteckning

Följande bilagor till *Rapport Integration 2003* trycks separat.

OBS att titlarna kan komma att ändras.

Jan Ekberg & Dan-Olof Rooth: *Yrke och utbildning på 2000-talets arbetsmarknad – skillnader mellan inrikes och utrikes födda personer*

Lena Nekby: *Inte bara invandring – Utvandring av de utrikes födda från Sverige*

Ali Ahmed: *Vad säger ett efternamn? – En experimentell studie av etnisk diskriminering*

Wuokko Knocke: *Rekrytering för mångfald?*

Saeid Abbassian: *Integration i arbetslivet genom egenföretagande – Är det möjligt för invandrade kvinnor?*

Roger Andersson: *Migration till integration? En studie av flyktingar som lämnat de svenska storstäderna.*

Roger Andersson: *Områdesbaserade interventioner i utsatta bostadsområden – reflektioner kring ett europeiskt forskningsprogram, UGIS*

Åsa Bråmås: *Utvecklingen av boendesegregationen i mellanstora städer under 1990-talet*

Nihad Bunar: *Komplement eller konkurrent? Fristående gymnasieskolor i ett integrationsperspektiv*

Mathias Blob: *Skolintroduktion för nyanlända flykting- och invandrarbarn. En översiktsstudie av arbetet i fyra storstadskommuner*

Sabine Gruber: *»Det är ju bara så att man ska gå i svenska två« – institutionell ordning och reproduktion i skolan*

Lena Nekby: *Inte bara invandring. Utvandring av utrikes födda från Sverige.*

© Integrationsverket och författaren

ISSN 1651-1662

Integrationsverket
Box 633
601 14 Norrköping
www.integrationsverket.se

© omslagsfoto: Johan Tibbelin

Grafisk form: Anna-Sofia Quensel

Tryck: Elanders Digitaltryck, Stockholm AB 2004

INNEHÅLL

Förord	5
Inledning	7
Databeskrivning	8
Utvandrare från Sverige	9
Ekonometriska skattningar.	14
Skillnader mellan utvandrare och icke-utvandrare bland utrikes födda respektive inrikes födda	14
Utvandring inom och efter 5 år i Sverige	15
Returemigration alternativt tredjeregions-destinationer	16
Emigration till väst	16
Könsskillnader i utvandringsbenägenhet	21
Vilka utvandrare återvänder till Sverige?	22
Sammanfattning och slutsatser	22
Noter ²³	
Referenser:	24
Appendix:	24
Data:	30
Variabeldefinitioner:	30

FÖRORD

Integrationsverket har i uppdrag av regeringen att lämna en årlig rapport om tillståndet och utvecklingen inom olika samhällssektorer när det gäller situationen för invånare med utländsk bakgrund. I *Rapport Integration 2003* analyseras utvecklingen på arbetsmarknaden, inom utbildningsväsendet och barns och ungdomars uppväxtvillkor samt utvecklingen av det segregerade boendet. Rapporten beaktar särskilt förekomsten av diskriminering.

Ett antal forskare har fått uppdrag av Integrationsverket att bidra med underlag som vi här publicerar som expertbilagor.. Samtliga forskare ansvarar själva för innehållet i sina bidrag och Integrationsverket tar inte ställning till innehållet. En förteckning över bilagorna återfinns på sidan 2.

De forskare som bidragit med expertbilagor till *Rapport Integration 2003* är: Jan Ekberg & Dan Olof Rooth, Lena Nekby, Ali Ahmed, Wuokko Knocke och Saeid Abbasian som lämnat rapportbilagor till arbetsmarknadsdelen, Roger Andersson och Åsa Bråmås till boendedelen samt Nihad Bunar, Mathias Blob och Sabine Gruber som författat underlag till skoldelen.

Norrköping februari 2004

Abdullahi Aress
Avdelningschef

INTE BARA INVANDRING?

UTVANDRING AV UTRIKES FÖDDA FRÅN SVERIGE

Inledning

Det är idag ett välkänt faktum att pensioneringen av de stora årskullarna från mitten av 40-talet kommer orsaka en betydande arbetskraftsbrist i Sverige inom närmaste årtiondet. Andra europeiska länder upplever liknande demografiska förändringar. Samtidigt innebär utvidgningen av EU nya möjligheter till ökad arbetskraftsmobilitet mellan europeiska länder. I en miljö av ökad konkurrens för arbetskraft återaktualiseras därför Sveriges behov att behålla och använda den inhemska arbetskraften, samtidigt som man behöver underlätta för arbetskraftsinvandring. Emigration innebär en potentiell förlust i termer av både arbetskraft och förlorad kompetens. Från tidigare studier vet vi att utvandrare från Sverige tenderar att vara unga och välutbildade samt att en stor andel av inrikes födda emigranter återkommer till Sverige efter en kort tids vistelse utomlands. Kunskapen om utrikes födda emigranter är dock begränsad. Vilka egenskaper har de utrikes födda som efter en tids vistelse i Sverige emigrerar från Sverige? I vilken utsträckning återvänder dessa till Sverige? Denna studie har för avsikt att dels analysera dessa migrationsfrågor, dels besvara frågan om emigration av utrikes födda innebär en kompetensförlust för Sverige.

I korthet säger nationalekonomiska migrationsteorier att vilka som utvandrar från ett land till stor del styrs av förhållanden i ursprungs- och destinationsland (Borjas, 1987; Borjas & Bratsberg, 1996). Till exempel kan välutbildade individer vara motiverade att utvandra från länder med små löneskillnader

till länder med större löneskillnader då välutbildad arbetskraft förväntas få större utdelning för sin utbildning i form av högre lön i länder med större lönespridning. Eftersom Sverige, i förhållande till många andra länder, har en relativt komprimerad lönefördelning innebär detta att välutbildad arbetskraft kan ha ekonomiska incitament att flytta till exempelvis ett land som USA. På samma sätt har personer med låg utbildning och/eller låga inkomster incitament att vara kvar då levnadsstandarden i den lägre delen av inkomstfördelningen är hög i jämförelse med det andra landet. Men, det kan finnas dubbla ekonomiska incitament till utvandring. Antingen utvandrar man för att få högre inkomster utomlands och/eller för att man förväntar sig högre inkomster vid återkomsten till hemlandet på grund av sin meritering utomlands (Røed, 2002a, 2002b). Inkomster utomlands förutsätter naturligtvis att individen har/får ett arbete i destinationslandet vilket implicerar att även skillnader mellan länder i svårigheten att få jobb kan förorsaka emigration. Andra tänkbara faktorer som påverkar utvandringen är skillnader i länders medelinkomster och välfärdsåtgående samt flyttkostnader till destinationslandet.¹

De bakomliggande orsakerna till utvandring kan dock skilja sig mellan inrikes och utrikes födda. Bland annat kan utvandring av utrikes födda vara i form av så kallad returemigration till ursprungslandet. Vid arbetsmarknadsrelaterad invandring beror returemigration på antingen fel information om inkomst- respektive sysselsättningsmöjligheterna i värdlandet eller på att uppställda inkomstmål har uppfyllts (Borjas och Bratsberg, 1996). Huvuddelen av immigrationen till Sverige efter mitten av 70-talet är emellertid anhörginvandring eller politisk motiverad vilket innebär

---

Författaren tackar Mahmood Arai, Patrik Gustavsson, Peter Skogman Thoursie och Lena Schröder för kommentarer under rapportens utformning.

att utvandring tillbaka till hemlandet även kan bero på ett antal icke-ekonomiska faktorer såsom ett förändrat politiskt klimat i hemlandet, hemlängtan, nyfikenhet på föräldrarnas ursprungsland m.m.

Tidigare forskning om utvandring från Sverige visar att utvandringssannolikheten ökar med utbildningsnivå och avtar med ålder (Pederson *et al.*, 1999, 2001; Andersson *et al.*, 2000). Vad gäller inkomster åren innan utvandring, ser man att sannolikheten att utvandra är störst för individer i nedre och övre delen av inkomstfördelningen. Utvandrare med låga eller obefintliga inkomster består till stor del av unga och nyutexaminerade individer medan de i den högsta inkomstgruppen troligen är högre tjänstemän med kontrakterade jobb både i Sverige och utomlands. Vissa yrkesgrupper såsom ekonomer och civilingenjörer har relativt höga utvandringssannolikheter men också stora återvändningssannolikheter. Cirka 50 procent av svenska medborgare som utvandrar från Sverige återkommer inom 7–9 år (Andersson *et al.*, 2000; Pederson, 1996; Pederson *et al.*, 1999, 2001; Schröder, 1996). Dessa studier är dock huvudsakligen baserade på svenska medborgare och/eller svenskfödda. Det är möjligt att utrikes födda utvandrare är mindre benägna att återvända till Sverige eftersom de sociala anknytningarna till landet eventuellt är svagare. Dessutom kan en hårdare arbetsmarknad i Sverige för utrikes födda bidra till en lägre återvändningsfrekvens. Till vilken grad utrikes födda utvandrare återkommer till Sverige har inte kartlagts tidigare.²

Tidigare svensk forskning med fokus på utrikes födda utvandrare finner att de som utvandrar inom 5–10 år i Sverige har systematiskt låga eller obefintliga inkomster (Edin *et al.*, 2000). Detta kan tolkas som att de »sämsta« invandrarna lämnar Sverige, dvs. de med svagast anknytning till svenska arbetsmarknaden, dock görs inga kontroller för utbildningsnivå i studien. Arai (2000) påpekar dessutom i sin kommentar av studien att en sådan tolkning går stick i stäv mot rådande intuition om att höpresterande individer är motiverade att utvandra från Sverige medan de som är sämre rustade för arbetsmarknaden har motivation att stanna eftersom levnadsstandarden i den lägre delen av inkomstfördelningen är relativt gynnsam i Sverige. Klinthäll (1998, 1999) visar att 40 procent av männen som invandrat till Sverige från Tyskland, Grekland, Italien och USA återvänder till sina hemländer inom 5 år. Dessutom bekräftar studien att arbetsmarknadsanknytningen i Sverige spelar en stor roll för vilka som väljer att utvandra. För att grundligt kartlägga urvalet av de utrikes födda som utvandrar från Sverige och öka kunskapen om vilka faktorer som påverkar dessa individers migrationsbe-

slut behövs ytterligare studier på området.³

Vår undersökning syftar till att systematiskt analysera skillnaden mellan utrikes födda som stannar i Sverige och de som väljer att emigrera från Sverige. Inledningsvis görs en jämförelse mellan inrikes och utrikes födda utvandrare. Detta för att analysera hur faktorer såsom utbildning, sysselsättning, inkomst, ålder och kön påverkar sannolikheten att utvandra från Sverige. Därefter kommer analysen att beakta skillnader mellan utrikes födda som snart efter invandring utvandrar och de som utvandrar efter längre tids vistelse i Sverige. Även skillnaden mellan utrikes födda som emigrerar tillbaka till ursprungslandet (returemigranter) och de som emigrerar till ett tredje land studeras. Slutligen görs en analys om utvandring till så kallad västdestinationer, detta för att närmare studera konkurrensen om arbetskraft med länder såsom USA, Västeuropa, Nya Zeeland och Australien.

Databeskrivning

Underlaget för statistisk analys består av två datamängder, där båda baseras på information från LOUISE (Longitudinell databas kring utbildning, inkomst och sysselsättning). LOUISE är ett totalräknat individregister från SCB med uppgifter över samtliga personer 16 år och äldre som varit folkbokförda i Sverige den 31/12 aktuellt år. För närvarande omfattar LOUISE elva årgångar från 1990 till 2000 och inkluderar information om demografi, utbildning, sysselsättning, inkomst, familj och hushåll samt arbetsställe och företag.

Den ena datamängden, som här kallas *Urvalsdata*, består av ett fyraprocentigt slumpmässigt urval ur LOUISE där främst information om icke-utvandrare används för att jämföras med utvandrare. Den andra datauppgiften kallas *Emigrationsdata* och består av hela populationen utvandrare under perioden 1991–2000. Med andra ord, *samtliga* individer (16 år och äldre) som utvandrat från Sverige under perioden 1991–2000 är representerad med information från LOUISE från 1990–2000. Cirka 233 066 utvandrare är representerad, 105 653 inrikes födda och 127 413 utrikes födda. Utöver LOUISE-variablerna finns dessutom information för perioden före 1991 om samtliga ut- och invandringstillfällen för dessa individer.

För att registreras som utvandrare skall man ha för avsikt att bosätta sig utomlands under minst ett år.⁴ Individen upphör att vara folkbokförd vid utresedagen eller – om flyttningen anmäls senare – den dag flyttningsanmälan anländer. Datum för invandring anger år för senaste invandring till Sverige. Övriga

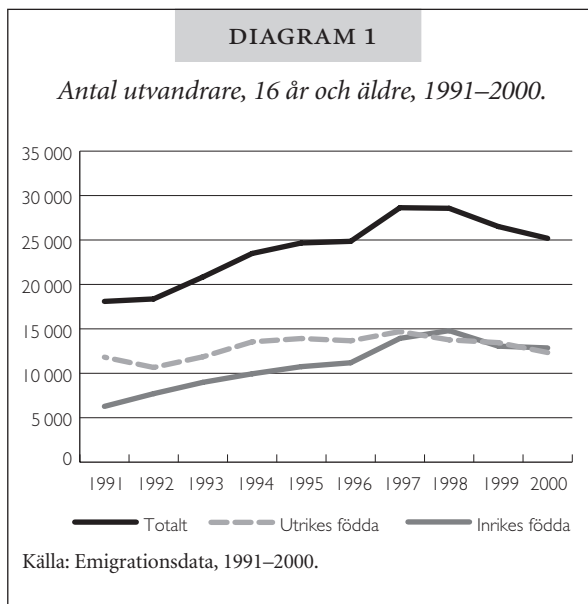
demografiska variabler inkluderar kön, ålder, civilstånd, familjeställning och för utrikes födda, födelse-region samt destinationsregion vid utvandring. Utrikes födda är kodade i åtta ursprungsregioner beroende på födelse-land. Dessa är följande: Norden, Västeuropa, Östeuropa, Afrika, Asien, Nordamerika, Sydamerika och Oceanien.⁵

Vad gäller utbildning har högsta avslutade utbildning omkodats från den ursprungliga SUN-koden till att istället omfatta fem utbildningsnivåer enligt följande: förgymnasial utbildning (10 år) eller motsvarande grundutbildning, gymnasial utbildning (max 3 år), eftergymnasial utbildning, forskarutbildning samt en egen gruppering för de fall där information om utbildning saknas. Det som främst saknas är uppgifter om invandrarnas utbildning utanför Sverige.

För 34 procent av de utrikes födda utvandrarerna saknas det information om utbildning. Uppdelad efter ursprungsregion saknas information om utbildning för 36 procent av utvandrarerna från Norden, 37 procent från Västeuropa, 33 procent från Östeuropa, 33 procent från Afrika, 33 procent från Asien, 52 procent från Nordamerika, 25 procent från Sydamerika och 48 procent från Oceanien. En närmare granskning visar att de utvandrarerna för vilka information om utbildning saknas, är signifikant yngre än övriga utvandrarerna och att en högre andel är ensamstående utan små barn. Utöver detta har dessa utvandrarerna en signifikant kortare vistelsetid i Sverige än övriga utrikes födda. 59 procent av utvandrarerna där utbildningsinformation saknas är män. Slutligen, för alla individer där information om utbildning saknas, visar det sig att gruppen har en mycket hög utvandringsbenägenhet, 52 procent jämfört med cirka 19 procent för utrikes födda i allmänhet.⁶ Mycket tyder på att de utvandrarerna som det saknas utbildningsinformation för, består av individer med utländska examina.

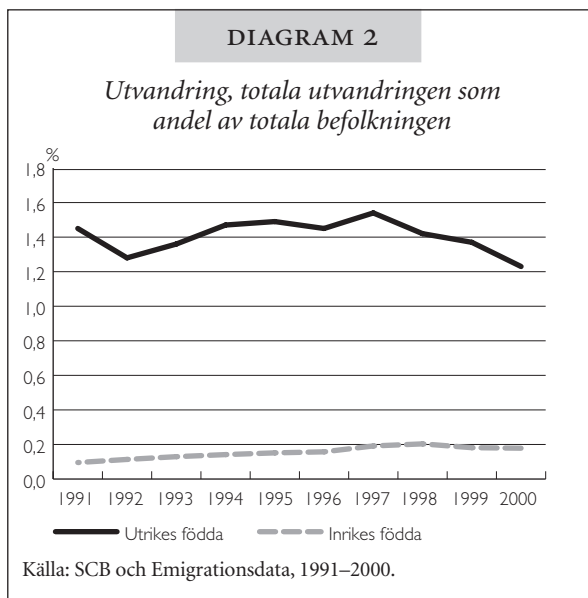
Sysselsättningsdata kommer från RAMS⁷ och redovisar sysselsättningsstatus i november månad respektive år. Alla som under en mätvecka utfört minst en timmes inkomstbringande arbete betraktas som förvärvsarbetande inklusive personer som haft inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet. Sysselsättningsstatus för utvandrarerna beräknas endast på åren innan utvandring.

Arbetsinkomst är summan av löneinkomst, företaginkomst, inkomst från fåmansföretag, sjukpenning, föräldrapenning och dagpenning vid utbildning och tjänstgöring (repetitionsutbildning) inom totalförsvaret. Arbetsinkomst mäts i 1990 års priser och är beräknad som ett medeltal för åren innan utvandring för utvandrarerna och för samtliga år för övriga.⁸

Utvandrarer från Sverige

Diagram 1 visar totala antalet utvandrarer 16 år och äldre under perioden 1991–2000. En stigande trend märks från 1991 fram till 1997. Utvandringen ökade från totalt 18 090 personer år 1991 till en toppnotering av 28 633 år 1997. Därefter minskar utvandringen något och stannar på sammanlagt 25 188 personer år 2000. Under denna tidsperiod är i genomsnitt 55 procent av utvandrarerna utrikes födda och 45 procent således inrikes födda. I diagram 2 visas andelen utvandrarer per totala befolkningen, separat för utrikes födda och inrikes födda. Figuren visar tydligt att utvandringsbenägenheten är högre

TABELL 1

Andel som utvandrat någon gång under perioden 1990–2000, per ursprungsregion.*

Andel utvandrare	
Ursprungsregion:	
Inrikes födda	4,0
Norden	26,0
Västeuropa	28,0
Östeuropa	9,0
Afrika	14,0
Asien	12,0
Nordamerika	39,0
Sydamerika	19,0
Oceanien	50,0

* Siffrorna baseras på *Urvalsdata*, ett mindre dataset, och ger därmed endast en indikation om skillnaderna i utvandringsbenägenhet mellan ursprungsregioner.

Källa: Urvalsdata, 1990–2000

för utrikes födda än för inrikes födda. Som mest utvandrar 1,55 procent av totala utrikes födda befolkning 1997 medan utvandringsbenägenheten bland inrikes födda är som störst 1998 då cirka 0,19 procent av den totala inrikes födda befolkningen utvandrar.

Inom gruppen utrikes födda varierar utvandringsbenägenheten mellan ursprungsregioner. Tabell 1 visar andelen utvandrare från respektive ursprungsregion. Siffrorna visar de personer som utvandrat från Sverige minst en gång under tidsperioden 1990–2000⁹. Störst utvandringsbenägenhet finns

bland utrikes födda från Oceanien, följt av individer härstammande från Nordamerika och Västeuropa. Minst är utvandringsbenägenheten för inrikes födda.

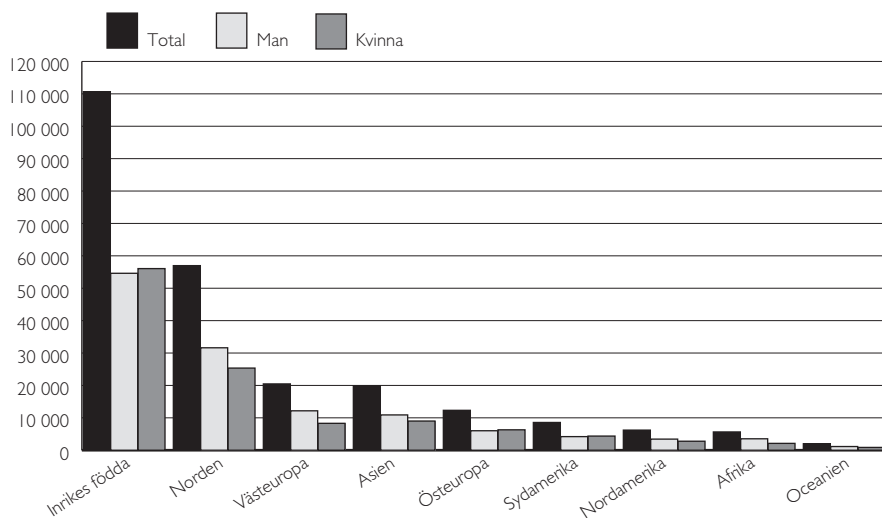
Vad gäller könsfördelningen är det totalt sett en liten övervikt av manliga utvandrare. 53 procent av alla utvandrare under tidsperioden är män mot 47 procent kvinnor. Av utrikes födda i arbetsför ålder (16–64) är 56 procent av utvandrarerna män och 44 procent kvinnor.¹⁰ Diagram 3 nedan visar totala antalet utvandrare från respektive region, uppdelad efter kön.

I Tabell 2 nedan redovisas *fördelningen* av utvandrare och icke-utvandrare efter ursprungsregion samt medelvärden för olika demografiska och arbetsmarknadsrelaterade faktorer, separat för inrikes och utrikes födda. Bland utrikes födda återfinns den totalt sett största utvandringsgruppen bland de som härstammar från övriga nordiska länder. Under tiden 1991–2000 utvandrade 53 002 personer av nordisk härkomst och endast 1 869 som härstammar från Oceanien.

En jämförelse mellan utrikes födda som stannar i Sverige (icke-utvandrare) och de som utvandrar från Sverige (Tabell 2, kolumn 1–2) visar att en större andel av utvandrarerna finns i åldersgruppen 26–35.¹¹ Dessutom är en större andel utvandrare ensamstående och en mindre andel har små barn. Hela 45 procent av utrikes födda utvandrare är ensamstående utan barn. Vad gäller utbildningsnivå, saknas information om utbildning för 34 procent av de utrikes födda utvandrarerna. Motsvarande siffra bland icke-utvandrare är endast 4 procent. Trots denna skillnad

DIAGRAM 3

Antal utvandrare per ursprungsregion, 1991–2000, uppdelad efter kön.

Källa: Emigrationsdata, 1991–2000.

TABELL 2

Fördelningen av utvandrare och icke-utvandrare på ursprungsregion samt medelvärden, 16–64 år.

	Utrikes födda		Inrikes födda	
	Utvandrare	Icke-utvandrare (urvalsdata)	Utvandrare	Icke-utvandrare (urvalsdata)
Ursprungsregion:¹				
Norden	43,0	30,0	--	--
Västeuropa	16,0	9,0	--	--
Östeuropa	9,0	23,0	--	--
Afrika	4,0	4,0	--	--
Asien	15,0	27,0	--	--
Nordamerika	5,0	1,0	--	--
Sydamerika	6,0	6,0	--	--
Oceanien	1,0	0,2	--	--
Ålder (1991):²	35,9	38,8	32,6	38,8
16–25	0,18	0,18	0,30	0,20
26–35	0,36	0,25	0,35	0,23
36–55	0,39	0,45	0,30	0,44
56–64	0,07	0,12	0,04	0,13
Kön				
(Andel Kvinnor)	0,44	0,51	0,51	0,49
Gifta/Sambo	0,19	0,54	0,34	0,62
Barn (<4 år)	0,07	0,13	0,08	0,13
Familjeställning:³				
Gift, inga barn	0,11	0,15	0,07	0,15
Gift, barn	0,31	0,38	0,30	0,36
Gift, vuxna barn	0,04	0,08	0,13	0,11
Ensamstående, inga barn	0,45	0,28	0,37	0,29
Ensamstående, barn	0,06	0,07	0,06	0,05
Ensamstående, vuxna barn	0,02	0,03	0,06	0,04
Utbildning:⁴				
Grundskola	0,18 (0,27)	0,27 (0,28)	0,11 (0,11)	0,22 (0,22)
Gymnasium	0,24 (0,36)	0,43 (0,45)	0,40 (0,41)	0,49 (0,49)
Universitet	0,22 (0,33)	0,24 (0,25)	0,45 (0,46)	0,28 (0,28)
Forskarutb.	0,02 (0,03)	0,01 (0,01)	0,02 (0,02)	0,01 (0,01)
Saknas	0,34	0,04	0,03	0,003
Sysselsatta⁵	0,34	0,55	0,45	0,75
Arbetsinkomst:⁶	570,80	758,34	952,38	1 195,54
0–499	0,65	0,48	0,47	0,21
500–1499	0,23	0,35	0,30	0,47
1500–2999	0,08	0,15	0,16	0,28
>3000	0,03	0,01	0,05	0,03
Antal obs.	1 400 410	293 348	1 162 183	2 086 777

Källa: Emigrationsdata för utvandrare samt Urvalsdata för icke-utvandrare.

¹Fördelning av utrikes födda utvandrare samt utrikes födda icke-utvandrare

²Medelvärde för år 1991, andelar per åldersgrupp för 1990–2000.

³Gifta inkluderar samborelationer. Barn avser hemmavarande barn under 18 år. Vuxna barn är minst 18 år.

⁴I parentes, andelar beräknad utan beaktande av de individer för vilket information om utbildning saknas.

⁵Sysselsättningsstatus beräknad endast på åren innan utvandring för emigranter.

⁶Arbetsinkomster i 1990-års priser, i hundratals kronor. Medelvärde beräknad på åren innan utvandring för emigranter och på alla år för övriga.

har en större andel utvandrare forskarutbildning. När man beräknar utbildningsfördelningen endast på de personer det finns information om utbildning för (i parentes), ser man att en större andel utvandrare har högre utbildning än icke-utvandrare. 36 procent av

utrikes födda utvandrare har minst universitetsutbildning i jämförelse med 26 procent av icke-utvandrare. En mindre andel utvandrare är sysselsatta och genomsnittliga inkomstnivån är lägre. Dock återfinns en större andel utvandrare i högsta inkomstgruppen,

de med medelinkomster över 300 000 kronor (i 1990 års priser).

I jämförelse med inrikes födda icke-utvandrare visar inrikes födda utvandrare samma mönster. En större andel utvandrare återfinns i de två yngre ålders-kategorierna, dvs. i åldern 16–35. Majoriteten av utvandrarerna är ensamstående utan barn. Vad gäller utbildningsnivå är en större andel utvandrare universitetsutbildade än icke-utvandrare. En mindre andel inrikes födda utvandrare är sysselsatta i jämförelse med icke-utvandrare (dock en större andel i jämförelse med utrikes födda utvandrare). I likhet med utrikes födda återfinns en större andel inrikes födda utvandrare i låg- och höginkomstgrupperna än icke-utvandrare.

Från tidigare studier (Edin *et al.*, 2000) vet vi att utvandring från Sverige av utrikes födda är störst

inom fem år från invandringstillfället. Detta gäller särskilt invandrare från Norden och övriga OECD-länder som troligen invandrar till Sverige av ekonomiska skäl. Eftersom vi är särskilt intresserade av utvandring som beror på arbetsmarknadsrelaterade faktorer, kommer den ekonometriska analysen särskilja mellan utvandrare som lämnar Sverige inom fem år från de som stannar längre än fem år. Vårt datamaterial visar att drygt 40 procent av utrikes födda utvandrare inom fem år räknat från det senaste invandringstillfället och knappt 65 procent inom tio år. I Tabell 3 anges *andelen utvandrare* som emigrerar inom, samt efter, fem år i Sverige efter ursprungsregion. Över 50 procent av utvandrare härstammande från Norden, Nordamerika och Oceanien utvandrare inom fem år medan endast 27 procent av Sydamerikanska utvandrare emigrerar inom fem år.

TABELL 3

Fördelning av utvandrare efter utvandringstidpunkt, inom/efter fem år samt medelvärden för utbildning, sysselsättning och arbetsinkomster. Utrikes födda, 16–64 år.

	Utvandring 0-5 år	Utvandring > 5år
Ursprungsregion:		
Norden	55,0	45,0
Västeuropa	44,0	56,0
Östeuropa	46,0	54,0
Afrika	35,0	65,0
Asien	36,0	64,0
Nordamerika	60,0	40,0
Sydamerika	27,0	73,0
Oceanien	57,0	43,0
Utbildning:¹		
Grundskola	0,12 (0,21)	0,25 (0,30)
Gymnasium	0,18 (0,34)	0,31 (0,40)
Universitet	0,19 (0,41)	0,23 (0,28)
Forskarutb.	0,02 (0,04)	0,02 (0,02)
Saknas	0,50	0,19
Sysselsatta²	0,32	0,35
Arbetsinkomst:³		
0-499	0,67	0,64
500-1499	0,21	0,26
1500-2999	0,08	0,08
>3000	0,04	0,02
Antal obs.	634,777	767,162

Källa: Emigrationsdata

- 1 I parentes, andelar beräknad utan beaktande av de individer för vilket information om utbildning saknas.
- 2 Sysselsättningsstatus beräknad endast på åren innan utvandring för emigranter.
- 3 Arbetsinkomster i 1990-års priser, i hundratals kronor. Medelvärde beräknad på åren innan utvandring för emigranter och på alla år för övriga.

TABELL 4

Fördelning av utvandrare efter destination, samma region alt. tredje region samt medelvärden för utbildning, sysselsättning och arbetsinkomster. Utrikes födda, 16–64 år.

	Returemigration till samma region	Emigration till tredjeregion
Ursprungsregion		
Norden	92,0	8,0
Västeuropa	72,0	28,0
Östeuropa	54,0	46,0
Afrika	33,0	67,0
Asien	40,0	60,0
Nordamerika	69,0	31,0
Sydamerika	63,0	37,0
Oceanien	78,0	22,0
Utbildning:¹		
Grundskola	0,20 (0,31)	0,14 (0,20)
Gymnasium	0,23 (0,36)	0,25 (0,37)
Universitet	0,20 (0,31)	0,26 (0,38)
Forskarutb.	0,02 (0,03)	0,03 (0,05)
Saknas	0,35	0,32
Sysselsatta²	0,38	0,27
Arbetsinkomst:³		
0-499	610,49	473,60
500-1499	0,62	0,74
1500-2999	0,26	0,16
>3000	0,09	0,06
	0,03	0,03
Antal obs.	911 330	370 965

Källa: Emigrationsdata för destinationsregion, Urvaldata för destinationsland.

- 1 I parentes, andelar beräknad utan beaktande av de individer för vilket information om utbildning saknas.
- 2 Sysselsättningsstatus beräknad endast på åren innan utvandring.
- 3 Arbetsinkomster i 1990-års priser, i hundratals kronor. Medelvärde beräknad på åren innan utvandring.

Övriga medelvärden, redovisade i Tabell 3, visar att en större andel av de som emigrerar inom 5 år har universitetsutbildning i jämförelse med dem som emigrerar efter 5 år (beräkningen baseras endast på individer för vilket information om utbildning finns). Dock finns en stor skillnad i andelen för vilka information om utbildning saknas. Denna grupp är klart överrepresenterad bland så kallad korttidsutvandrare (utvandring inom 5 år). Notera att utvandrare som emigrerar inom 5 år har, trots lägre sysselsättningsnivåer, signifikant högre medelinkomster än de som emigrerar efter 5 år.

Av samtliga utrikes födda utvandrare återvänder cirka 71 procent till ursprungsregionen dvs. en stor del av utvandringen från Sverige består av så kallad returemigration.¹² Tabell 4 visar andelen utvandrare från respektive ursprungsregion som emigrerar till sina hemregioner alternativt till ett tredje region. Nordiska utvandrare är mest benägna att återvända

till sin hemregion medan afrikanska och asiatiska utvandrare är minst benägna att göra så.

I övrigt visar medelvärden i Tabell 4 att en större andel av de som utvandrar till ett tredje region har högre utbildning än returemigranter, 43 procent i jämförelse med 34 procent. Däremot har returemigranter signifikant högre sysselsättningsnivåer samt en högre genomsnittlig arbetsinkomst innan utvandring.

Andelen utvandrare från Sverige som har övriga västeuropeiska länder, Nordamerika samt Oceanien som destinationsmål är av särskilt intresse när det gäller konkurrensen om arbetskraft mellan länder. Därför kommer en betydande del av analysen granska utvandring till så kallad västdestinationer. Notera att för utrikes födda från dessa västländer är en stor andel av utvandring till väst så kallade returemigration.

Bland inrikes födda utvandrare har cirka 85 pro-

TABELL 5

Fördelning av utvandrare efter destination, västdestinationer/övriga destinationer samt medelvärden för utbildning, sysselsättning och arbetsinkomster. Inrikes och utrikes födda utvandrare, 16–64 år.

Ursprungsregion:	Västdestinationer		Övriga destinationer	
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda
Inrikes födda	85,0		15,0	
Norden	98,0		2,0	
Västeuropa	96,0		4,0	
Östeuropa	46,0		54,0	
Afrika	65,0		35,0	
Asien	59,0		41,0	
Nordamerika	97,0		3,0	
Sydamerika	36,0		64,0	
Oceanien	97,0		3,0	
	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Utbildning:¹				
Grundskola	0,18 (0,28)	0,11 (0,12)	0,18 (0,25)	0,08 (0,09)
Gymnasium	0,24 (0,37)	0,41 (0,42)	0,26 (0,36)	0,32 (0,33)
Universitet	0,21 (0,32)	0,43 (0,44)	0,26 (0,36)	0,55 (0,57)
Forskarutb.	0,02 (0,03)	0,02 (0,02)	0,03 (0,04)	0,02 (0,02)
Saknas	0,36	0,03	0,27	0,03
Sysselsatta²	0,35	0,44	0,28	0,52
Arbetsinkomst:³	602,05	885,69	430,00	1 342,49
0-499	0,64	0,50	0,73	0,28
500-1499	0,25	0,30	0,18	0,33
1500-2999	0,08	0,14	0,06	0,28
>3000	0,03	0,05	0,02	0,08
Antal obs.	1,049,144	914,648	234,196	158,982

Källa: Emigrationsdata

¹ I parentes, andelar beräknad utan beaktande av de individer för vilket information om utbildning saknas.

² Sysselsättningsstatus beräknad endast på åren innan utvandring.

³ Arbetsinkomster i 1990-års priser, i hundratals kronor. Medelvärde beräknad på åren innan utvandring.

cent andra västländer som destinationsmål. Andelen är ännu högre för utvandrare från Norden, Västeuropa, Nordamerika och Oceanien. Se Tabell 5 nedan. En granskning av utvandrare med icke-väst ursprung visar att cirka 60–65 procent av afrikaner och asiater emigrerar till västländer medan endast 36 procent av sydamerikaner emigrerar till väst. Medelvärden visar att de utrikes födda med västländer som destination vid utvandring har högre sysselsättningsnivåer samt högre medelinkomster. För inrikes födda är det tvärtom. Inrikes födda med västliga destinationer har lägre genomsnittliga sysselsättningsnivåer och lägre medelinkomster. Vad gäller utbildning återfinns en större andel med högskoleutbildning bland de med icke-västländer som destination än de med västdestinationer. Detta gäller såväl inrikes som utrikes födda.

Ekonometriska skattningar.

Skillnader mellan utvandrare och icke-utvandrare bland utrikes respektive inrikes födda

Följande ekonometriska skattningar är baserade på individer i arbetsför ålder, dvs. 16–64 år. I ett första steg skattas, med en logitanalys, sannolikheten för en individ att emigrera från Sverige givet att värden på variabler såsom födelseregion, utbildning, ålder, sysselsättningsstatus, arbetsinkomst, kön och familjestatus hålls konstant. Alla uppskattningar kontrollerar även för gemensamma tidseffekter dvs. sådana förändringar över tid som kan antas påverka sannolikheten att utvandra för alla i samhället på ett likartat sätt. Ett exempel på gemensamma tidseffekter är konjunkturförändringar.¹³ Resultaten redovisas i följande tabeller med så kallade oddskvoter där värden över ett betyder att utvandringssannolikheten är högre för den grupp som avses jämfört med referensgruppen och värden under ett att den är lägre.

I Tabell 6 redovisas resultaten för fyra olika modeller. I samtliga fall har sannolikheten att utvandra värderats separat för utrikes födda och inrikes födda. Modellerna 1 och 2 tar hänsyn till sysselsättningsstatus under åren i Sverige medan modell 3 och 4 istället kontrollerar för arbetsinkomster i Sverige. Eftersom arbetsinkomst är korrelerat med sysselsättningsstatus måste skattningar för dessa variabler göras separat. Detsamma gäller variablerna som mäter familjeställning. Modellerna 1 och 3 kontrollerar därför endast för civilstånd och förekomsten av barn under 4 år. Modellerna 2 och 4 tar istället hänsyn till en mer detaljerad beskrivning av familjesituationen.

Jämfört med personer födda i Norden har individer som härstammar från Västeuropa, Nordamerika,

Oceanien och i viss mån Sydamerika större sannolikhet att utvandra från Sverige (se Tabell 6, utrikes födda, kolumn 1–4). Högre utbildningsnivå ökar chansen att utvandra. Utrikes födda med universitetsutbildning har 1,5 gånger högre odds att utvandra jämfört med de som endast har grundskoleutbildning. Forskarutbildade har fyra gånger högre odds. Individer för vilket information om utbildning saknas har också mycket högre odds att utvandra vilket kan tolkas som att de med utländska utbildningar har högre odds att utvandra från Sverige.

Sysselsättning i Sverige minskar oddsen att utvandra. Sysselsatta har 70 procent lägre odds att utvandra än arbetslösa. Samtidigt visar data över arbetsinkomster ett u-format samband dvs. de med låg/ingen inkomst samt de med hög inkomst har positiva utvandringsodds. Utrikes födda höginkomsttagare har till exempel mellan 1,4–1,7 gånger högre odds att utvandra än jämförelsegruppen (de med arbetsinkomster mellan 50 000–149 900).

Yngre har högre odds att utvandra, störst är utvandringssanserna för utrikes födda i åldersgruppen 26–35. Denna grupp har nästan 2 gånger högre odds att utvandra än referensgruppen, 36–55 år. Ensamstående har högre odds att utvandra samt de utan barn. Jämfört med gifta par utan barn har ensamstående utan barn 1,5 gånger högre odds att utvandra.

En jämförelse med skattningar som baseras endast på inrikes födda (se Tabell 6, inrikes födda, kolumn 1–4) visar att bestämningsfaktorerna för sannolikheten att utvandra inte nämnvärt skiljer sig mellan utrikes födda och inrikes födda. Trenden är i princip likartad, dock kan nivån på koefficienterna skilja sig. Inrikes födda högutbildade har till exempel ännu högre odds att utvandra. Jämfört med grundskoleutbildade har högskoleutbildade cirka 3,5 gånger högre odds att utvandra (motsvarande siffra för utrikes födda var 1,5). Även gymnasieutbildade visar högre odds att utvandra, vilket inte var fallet för utrikes födda. I övrigt har sysselsättningsstatus och arbetsinkomster samma inverkan på oddsen att utvandra som för utrikes födda. En skillnad mellan inrikes- och utrikes födda gäller hur familjeställningsvariablerna påverkar utvandringssannolikheten. Inrikes födda med små barn har 10 procent lägre odds att utvandra medan utrikes födda med små barn har något högre odds att utvandra.¹⁴

Analysen hittills har uppskattade sannolikheten att utvandra *separat* för inrikes och utrikes födda. Man kan även analysera inrikes födda *tillsammans* med utrikes födda. Detta har gjorts för respektive grupp utrikes födda, där sannolikheten att utvandra har estimerats i *jämförelse* med inrikes födda. Resultaten

TABELL 6

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra från Sverige. Logitanalys.

	Utrikes födda				Inrikes födda			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
Ursprungsregion:								
Norden	ref.	ref.	ref.	ref.	--	--	--	--
Västeuropa	1,2	1,3	1,1	1,3	--	--	--	--
Östeuropa	0,3	0,3	0,2	0,3	--	--	--	--
Afrika	0,7	0,8	0,5	0,7	--	--	--	--
Asien	0,4	0,4	0,3	0,4	--	--	--	--
Nordamerika	1,8	1,9	1,6	1,9	--	--	--	--
Sydamerika	1,0	1,1	0,8	1,1	--	--	--	--
Oceanien	4,1	4,1	3,1	3,9	--	--	--	--
Utbildning:								
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,9	0,9	0,9	0,9	1,6	1,6	1,6	1,5
Universitet	1,6	1,6	1,4	1,6	3,5	3,5	3,4	3,3
Forskarutbildning	4,2	4,1	3,4	4,2	8,9	8,9	7,2	7,3
Saknas	8,3	8,0	7,1	8,3	7,4	7,5	7,2	10,3
Sysselsättning:	0,3	0,3	--	--	0,2	0,2	--	--
Arbetsinkomst:								
0-499	--	--	2,1	2,2	--	--	3,4	3,1
500-1499	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
1500-2999	--	--	0,6	0,5	--	--	0,9	0,9
>3000	--	--	1,7	1,4	--	--	2,9	2,7
Ålder:								
16-25	1,2	1,3	0,8	1,2	1,7	1,7	1,3	1,8
26-35	1,6	1,7	1,4	1,6	2,0	2,0	1,9	2,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,7	0,6	0,6	0,7	0,4	0,4	0,5	0,4
Kvinna:	0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	0,9	1,0	0,9
Familjeställning:								
Gift/Sambo	0,7	--	0,3	--	0,8	--	0,4	--
Barn (< 4 år)	1,2	--	1,2	--	0,9	--	0,9	--
Gift, inga barn	--	ref.	--	ref.	--	ref.	--	ref.
Gift, barn	--	0,9	--	1,0	--	0,8	--	0,8
Gift, vuxna barn	--	0,8	--	0,8	--	1,1	--	1,2
Ensamstående, inga barn	--	1,5	--	1,5	--	1,2	--	1,2
Ensamstående, barn	--	1,1	--	1,1	--	0,9	--	1,1
Ensamstående, vuxna barn	--	1,0	--	1,1	--	1,4	--	1,4
Antal obs.	737832	737832	1556193	773999	2579984	2579984	2992642	2992642

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

i Tabell 7 nedan visar att kontrollerat för skillnader i humankapital, arbetsmarknadsanknytning och familjeställning har samtliga utrikes födda grupper högre odds att utvandra än inrikes födda. Oddsen varierar mellan 1,8 gånger högre för utrikes födda från Östeuropa till över 25 gånger högre odds för utrikes födda från Oceanien. Fullständiga resultaten redovisas i Appendix, tabellerna A1.1- A1.8.¹⁵ Resultat i Appendix bekräftar att utbildning har ett positivt

samband med utvandring, sysselsättning (i Sverige) ett negativt samband och arbetsinkomster ett u-format samband, dvs. att de med låga/obefintliga inkomster samt de med höga inkomster har positiva odds att utvandra.¹⁶

Utvandring inom och efter 5 år i Sverige

En betydande andel av utrikes födda utvandrare emigrerar kort efter invandringen till Sverige.

TABELL 7

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra från Sverige. Logitanalys.*

Ursprungsregion:	Utvandra	
	(1)	(2)
Inrikes födda	ref.	ref.
Norden	7,5	9,8
Västeuropa	9,9	10,0
Östeuropa	2,2	1,8
Afrika	5,1	3,9
Asien	2,6	2,3
Nordamerika	11,5	11,5
Sydamerika	6,9	7,1
Oceanien	28,6	25,4

Not: Värderna i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

Modell 1 kontrollerar för sysselsättning och modell 2 för arbetsinkomster. Båda modellerna kontrollerar för utbildningen, ålder, kön, civilstånd och små barn.

* I separata skattningar har även sannolikheten att utvandra estimerats där tidseffekterna tilläts variera mellan inrikes och utrikes födda. Dessa skattningar minskar skillnaden i utvandringsbenägenheten mellan inrikes och utrikes födda. Resultaten erhålles av författaren.

Cirka 40 procent emigrerar inom 5 år från senaste invandringstillfället (så kallade korttidsutvandrare). Benägenheten att utvandra efter en korttids vistelse i Sverige skiljer sig mellan ursprungsregioner. Resultaten i tabell 3 ovan visar att utrikes födda från Norden, Nordamerika och Oceanien är mest benägna att utvandra inom 5 år av invandringstillfället. En möjlig tolkning är att utrikes födda som kommer till Sverige av ekonomiska skäl är mer benägna att utvandra efter en kort tid i landet medan flyktingar är mindre benägna att snabbt utvandra från Sverige. Korttidsutvandrare kan till exempel bestå av utrikes födda med tidsbestämda arbetsmarknadskontrakt/uppdrag i Sverige redan vid invandringstillfället.

För att analysera skillnaden mellan korttids- och övriga utvandrare görs en multinomial logitanalys om sannolikheten att utvandra inom samt efter fem år i Sverige. Skattningar baseras endast på utrikes födda och jämförelsegruppen är utrikes födda icke-utvandrare. Såsom tidigare kontrollerar modell 1 och 2 för sysselsättningsstatus medan modell 3 och 4 kontrollerar för arbetsinkomsten. Resultaten redovisas i tabell 8 nedan.

Det som är intressant med dessa skattningar är att visa skillnaden mellan de som utvandrar inom fem år och efter fem år. Korttidsutvandrare till exempel karakteriseras av ett starkare positivt samband mellan högre utbildning och utvandring än de som utvandrar efter längre tid i Sverige. Universitetsutbildade har

2–3 gånger högre odds att utvandra inom fem år (i jämförelse med grundskoleutbildade) medan oddsen för högskoleutbildade bara är cirka 1,5 gånger högre för de som utvandrar efter fem år. Skillnaden är ännu större för forskarutbildade. Notera också att individer för vilket information om utbildning saknas har väldigt höga odds att utvandra inom fem år. Saknad information om utbildning är troligen delvis en proxy för utländska utbildningar.¹⁷ Ingen skillnad hittas i hur sysselsättningsstatus påverkar sannolikheten att utvandra inom samt efter fem år. Däremot har höginkomsttagare högre odds att utvandra inom fem år. Yngre har också högre odds att utvandra inom fem år.¹⁸

Returemigration alternativt tredjeregions-destinationer

I nästa del av analysen delar vi upp utvandrare efter destinationen vid utvandring. En grupp består av returemigranter dvs. de som emigrerar tillbaka till ursprungsregionen och andra gruppen av de som utvandrar från Sverige till ett tredje region. Cirka 71 procent av utrikes födda utvandrare återvänder till sin ursprungsregion vid emigration från Sverige, dock varierar andelen mellan de olika ursprungsgrupperna (Se tabell 4 ovan).

I Tabell 9 redovisas resultaten för en multinomial logitanalys om sannolikheten att utvandra tillbaka till ursprungsregionen alternativt till en tredje region. Bedömningen baseras enbart på utrikes födda och referensgruppen är utrikes födda icke-utvandrare. Det som är mest intressant med denna skattning är resultatet som visar att det finns ett starkare positivt samband mellan högre utbildning och utvandring vid emigration till ett tredje region. Till exempel har forskarutbildade som utvandrar till en tredje region 6 gånger högre odds att utvandra än grundskoleutbildade (motsvarande siffra är endast 3 gånger högre för returemigranter). I jämförelse med utrikes födda från Norden har utrikes födda från Nordamerika och Oceanien högre odds att utvandra tillbaka till ursprungsregionen, medan samtliga grupper har högre odds än födda i Norden att utvandra till en tredje region. Man kan också nämna att sambandet mellan låga/obefintliga inkomster samt höga inkomster och utvandring är något starkare för dem som utvandrar till en tredje region.

Emigration till väst

Till vilka regioner utvandrar utrikes födda när de återvänder till sina ursprungsregioner? Fördelningen på destinationsregioner som redovisas i tabell 10 (även

TABELL 8

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra inom och efter 5 år i Sverige. Utrikes födda, 16–64 år.
Jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandrar 0-5 år				Utvandrar >5 år			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
Ursprungsregion:								
Norden	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Västeuropa	0,8	0,8	0,7	0,8	1,4	1,4	1,2	1,4
Östeuropa	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4
Afrika	0,4	0,4	0,3	0,4	0,9	0,9	0,7	0,9
Asien	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,4	0,5
Nordamerika	1,4	1,4	1,4	1,4	2,0	2,0	1,7	2,0
Sydamerika	0,4	0,5	0,4	0,5	1,3	1,3	1,1	1,3
Oceanien	3,3	3,3	2,7	3,1	4,3	4,3	3,3	4,1
Utbildning:								
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,0	1,0	0,9	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8
Universitet	2,9	2,7	2,2	2,7	1,4	1,4	1,2	1,4
Forskarutbildning	8,7	8,2	6,1	7,7	3,5	3,4	2,7	3,5
Saknas	26,9	24,8	18,9	25,3	4,7	4,7	3,2	4,9
Sysselsättning:	0,3	0,3	--	--	0,3	0,3	--	--
Arbetsinkomst:								
0-499	--	--	2,1	2,4	--	--	2,1	2,2
500-1499	--	--	ref.	ref.	--	--	ref.	ref.
1500-2999	--	--	0,7	0,6	--	--	0,6	0,5
>3000	--	--	3,2	2,7	--	--	1,2	1,1
Ålder:								
16-25	2,7	2,9	1,6	2,8	1,0	1,0	0,5	0,9
26-35	2,7	2,8	2,5	2,7	1,4	1,5	1,0	1,4
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
Kvinna:	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7
Familjeställning:								
Gift/Sambo	0,7	--	0,2	--	0,7	--	0,3	--
Barn (< 4 år)	1,4	--	1,2	--	1,1	--	1,2	--
Gift, inga barn	--	ref.	--	ref.	--	ref.	--	ref.
Gift, barn	--	0,8	--	0,8	--	1,0	--	1,0
Gift, vuxna barn	--	0,2	--	0,2	--	1,0	--	1,0
Ensamstående, inga barn	--	1,1	--	1,2	--	1,6	--	1,6
Ensamstående, barn	--	0,5	--	0,5	--	1,3	--	1,3
Ensamstående, vuxna barn	--	0,3	--	0,3	--	1,3	--	1,4
Antal obs.	737832	737832	1556193	773999	737832	737832	1556193	773999

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

för inrikes födda) visar att största andelen av till exempel nordiska utvandrare flyttar till ett västeuropeiskt land när emigration inte sker tillbaka till de nordiska länderna. Överlag ser man att för samtliga utvandrare sker en stor andel av den utvandring som inte är returutvandring till så kallad västdestinationer, dvs. till Norden, Nordamerika, Västeuropa eller Oceanien.

Av den *totala* utvandringen (som inte är redovisad i tabell 10) sker sammanlagt 82 procent av utvandringen av utrikes födda till västländer, motsvarande siffra för inrikes födda är 85 procent. I siffran för utrikes födda ingår då returemigration för utrikes födda ursprungligen från Norden, Nordamerika, Västeuropa och Oceanien.

Skillnaden mellan dessa grupper, dvs. de som utvandrar till väst och de som utvandrar till icke-väst länder, studeras närmare genom en multinomial logitanalys som värderar sannolikheten att utvandra till dessa två destinationer i jämförelse med icke-utvandrare. I destinationen väst ingår returutvandring för utrikes födda med ursprung i väst. Skattningen görs separat för *respektive* grupp utrikes födda samt för inrikes födda. Resultaten redovisas i Tabell 11.1–11.9. Det intressanta resultatet med dessa skattningar är att oavsett ursprung och oavsett destination vid utvandring är högre utbildning (i synnerhet universitetsutbildning) positivt korrelerad med utvandring.

TABELL 9

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra tillbaka till ursprungsregionen alternativt till tredje-region. Utrikes födda, 16–64 år. Jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandring till samma region				Utvandring till tredje region			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
Ursprungsregion:								
Norden	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Västeuropa	1,0	1,0	0,8	1,0	3,1	3,1	3,5	3,2
Östeuropa	0,2	0,2	0,2	0,2	1,4	1,4	1,3	1,5
Afrika	0,3	0,3	0,2	0,3	4,2	4,2	3,9	4,2
Asien	0,2	0,2	0,1	0,2	2,1	2,2	2,1	2,1
Nordamerika	1,4	1,5	1,3	1,5	4,9	4,9	5,7	5,0
Sydamerika	0,7	0,8	0,6	0,8	3,1	3,3	3,6	3,5
Oceanien	3,9	3,9	2,8	3,8	5,6	5,6	6,1	5,1
Utbildning:								
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,8	0,8	0,7	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1
Universitet	1,3	1,3	1,2	1,3	2,3	2,3	1,9	2,3
Forskarutbildning	3,1	3,0	2,7	3,1	6,5	6,4	4,8	6,3
Saknas	7,2	6,9	6,6	7,2	11,0	10,7	8,3	11,1
Sysselsättning:	0,3	0,3	--	--	0,3	0,3	--	--
Arbetsinkomst:								
0-499	--	--	2,0	2,1	--	--	2,4	2,6
500-1499	--	--	ref.	ref.	--	--	ref.	ref.
1500-2999	--	--	0,6	0,5	--	--	0,8	0,7
>3000	--	--	1,5	1,3	--	--	2,2	2,1
Ålder:								
16-25	1,3	1,4	0,8	1,3	1,1	1,1	0,7	1,1
26-35	1,6	1,7	1,4	1,6	1,6	1,6	1,3	1,5
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,8	0,8	0,7	0,8	0,5	0,4	0,5	0,4
Kvinna:	0,7	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	0,8
Familjeställning:								
Gift/Sambo	0,7	--	0,3	--	0,6	--	0,3	--
Barn (< 4 år)	1,4	--	1,4	--	0,9	--	1,0	--
Gift, inga barn	--	Ref.	--	Ref.	--	Ref.	--	Ref.
Gift, barn	--	1,1	--	1,1	--	0,8	--	0,9
Gift, vuxna barn	--	0,8	--	0,8	--	0,9	--	0,9
Ensamstående, inga barn	--	1,4	--	1,4	--	1,7	--	1,8
Ensamstående, barn	--	1,1	--	1,2	--	1,0	--	1,1
Ensamstående, vuxna barn	--	0,9	--	0,9	--	1,3	--	1,4
Antal obs.	737832	737832	1556193	773999	737832	737832	1556193	773999

Not: Värderna i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter

TABELL 10

Fördelning på destinationsregioner för respektive grupp utvandrare.
Utvandring till tredje region. Utvandrare, 16–64 år.

	Inrikes födda	Norden	Väst-europa	Öst-europa	Afrika	Asien	Nord-amerika	Syd-amerika	Oceanien/övr. okända destinationer
Destination:									
Norden	30,0	--	15,0	16,0	15,0	15,0	14,0	12,0	25,0
Västeuropa	34,0	46,0	--	30,0	26,0	21,0	26,0	24,0	42,0
Östeuropa	2,0	4,0	2,0	--	0,3	2,0	2,0	1,0	3,0
Afrika	3,0	4,0	2,0	1,0	--	1,0	1,0	1,0	2,0
Asien	8,0	12,0	8,0	5,0	4,0	--	5,0	3,0	11,0
Nordamerika	16,0	17,0	11,0	12,0	9,0	20,0	--	11,0	16,0
Sydamerika	2,0	3,0	2,0	1,0	0,4	0,4	1,0	--	1,0
Oceanien	5,0	15,0	60,0	35,0	45,0	42,0	50,0	48,0	--
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

TABELL 11.1-4

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra till västdestinationer alternativt icke-väst destinationer.

11.1 Inrikes födda, 16–64 år. Jämförelsegrupp: Inrikes födda icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,5	1,5	2,0	1,9
Universitet	3,1	3,1	6,6	5,5
Forskarutbildning	9,3	7,7	7,4	5,6
Saknas	6,9	11,0	11,4	18,4
Sysselsättning:	0,2	--	0,2	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,6	--	2,1
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,9
>3000	--	3,1	--	2,1
Ålder:				
16-25	2,1	1,5	0,5	0,5
26-35	2,4	2,2	1,2	1,1
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,4	0,4	0,5	0,6
Kvinna:	1,0	1,1	0,6	0,6
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,7	0,4	0,9	0,5
Barn	0,9	0,8	1,0	1,1
Antal obs.	2,579,9842,992,6422,579,9842,992,642			

11.2 Nordiska, 16–64 år. Jämförelsegrupp: Nordiska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,8	0,8	2,0	1,8
Universitet	1,7	1,5	8,3	5,6
Forskarutbildning	5,9	3,6	16,9	7,7
Saknas	6,7	8,4	7,1	9,0
Sysselsättning:	0,3	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	2,1	--	2,1
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,5	--	0,9
>3000	--	1,7	--	2,7
Ålder:				
16-25	3,9	2,5	0,9	0,6
26-35	2,5	2,5	1,4	1,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,6	0,5	0,6	0,6
Kvinna:	0,7	0,7	0,5	0,6
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,6	0,2	1,1	0,4
Barn	1,7	1,6	1,2	1,3
Antal obs.	259,476	627,520	259,476	627,520

11.3 Västeuropéer, 16–64 år. Jämförelsegrupp: Västeuropeiska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,6	0,5	1,2	1,0
Universitet	1,0	0,8	2,7	1,7
Forskarutbildning	2,1	1,4	3,0	1,7
Saknas	5,3	4,1	5,5	4,3
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,0	--	2,2
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,6	--	1,1
>3000	--	1,9	--	3,0
Ålder:				
16-25	1,4	0,6	1,2	0,5
26-35	2,4	1,6	1,4	1,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,7	0,7	0,5	0,6
Kvinna:	0,7	0,8	0,8	1,0
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,3	1,4	0,4
Barn	1,1	1,3	1,3	1,4
Antal obs.	106,940	229,798	106,940	229,798

11.4 Östeuropéer, 16–64 år. Jämförelsegrupp: Östeuropeiska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,1	1,0	1,0	0,9
Universitet	2,5	2,0	1,8	1,6
Forskarutbildning	7,6	5,1	3,0	2,7
Saknas	9,8	7,9	6,5	6,9
Sysselsättning:	0,3	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	2,3	--	2,7
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,9	--	0,7
>3000	--	2,0	--	1,3
Ålder:				
16-25	1,4	0,7	0,9	0,6
26-35	1,9	1,2	1,4	1,0
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,6	0,6	1,3	1,2
Kvinna:	0,8	0,7	0,7	0,7
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,6	0,3	0,8	0,4
Barn	0,9	1,1	1,0	1,1
Antal obs.	99,434	174,690	99,434	174,690

Not: Värderna i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

TABELL 11.5-8

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra till västdestinationer alternativt icke-väst destinationer.

11.5 Asiater, 16-64 år. Jämförelsegrupp: Asiatiska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,2	1,2	0,8	0,8
Universitet	1,9	1,6	1,4	1,3
Forskarutbildning	7,3	5,9	3,7	3,9
Saknas	7,8	6,6	5,4	6,4
Sysselsättning:	0,4	--	0,4	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	1,8	--	1,7
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,9
>3000	--	3,0	--	5,0
Ålder:				
16-25	0,9	0,5	0,5	0,4
26-35	1,3	0,9	1,0	0,8
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,5	0,6	0,9	0,8
Kvinna:	0,8	0,9	0,9	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,6	0,4	0,9	0,4
Barn	0,7	0,8	1,2	1,2
Antal obs.	153,779	270,421	153,779	270,421

11.6 Afrikaner, 16-64 år. Jämförelsegrupp: Afrikanska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,0	1,0	0,9	0,9
Universitet	1,3	1,2	1,4	1,3
Forskarutbildning	2,8	2,7	2,5	2,8
Saknas	5,4	5,5	4,6	5,4
Sysselsättning:	0,3	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	2,2	--	1,8
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,5	--	0,4
>3000	--	2,3	--	1,4
Ålder:				
16-25	0,6	0,4	0,3	0,2
26-35	0,9	0,7	0,5	0,4
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,5	0,6	1,2	1,1
Kvinna:	0,8	0,7	0,8	0,8
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,9	0,6	1,7	0,8
Barn	0,7	0,7	0,9	0,7
Antal obs.	37,091	68,828	37,091	68,828

11.7 Nordamerikaner, 16-64 år. Jämförelsegrupp: Nordamerikanska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,9	0,8	0,5	0,9
Universitet	1,6	1,3	2,5	1,2
Forskarutbildning	2,1	1,3	3,9	2,8
Saknas	7,8	7,8	3,5	8,3
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	2,8	--	3,0
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	1,0	--	2,6
Ålder:				
16-25	1,5	0,6	0,9	0,4
26-35	1,8	1,3	1,0	0,9
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,5	0,6	0,8	0,7
Kvinna:	0,8	0,9	1,0	0,9
Familjeställning:				
Gift/Sambo	1,0	0,3	1,5	0,4
Barn	1,0	1,2	1,2	0,9
Antal obs.	24,256	67,273	24,256	67,273

11.8 Sydamerikaner, 16-64 år. Jämförelsegrupp: Sydamerikanska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys.

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,8	0,8	0,7	0,6
Universitet	1,4	1,2	1,0	0,8
Forskarutbildning	4,2	2,8	1,8	1,3
Saknas	6,8	8,3	3,4	5,3
Sysselsättning:	0,3	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,0	--	1,6
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,6	--	1,3
Ålder:				
16-25	0,6	0,4	0,4	0,3
26-35	1,2	0,9	1,0	0,8
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,6	0,7	1,1	1,1
Kvinna:	0,9	0,9	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,7	0,4	1,1	0,5
Barn	0,9	0,9	1,1	1,0
Antal obs.	54,948	97,728	54,948	97,728

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

TABELL 11.9

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra till väst destinationer alternativt icke-väst destinationer. Oceaner, 16–64 år. Jämförelsegrupp: Oceanska icke-utvandrare. Multinomial logitanalys..

	Utvandra till västdestinationer		Utvandra till övriga dest.	
	(1)	(2)	(1)	(2)
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,8	0,6	0,5	0,5
Universitet	0,8	0,5	1,5	0,8
Forskarutbildning	1,3	0,9	0,6	0,6
Saknas	3,0	1,7	2,1	1,2
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,2	--	2,8
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,4	--	1,5
>3000	--	4,1	--	9,3
Ålder:				
16-25	0,8	0,3	0,3	0,1
26-35	0,8	0,6	0,4	0,3
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,6	0,5	2,1	1,9
Kvinna:	1,2	1,9	1,6	2,6
Familjeställning:				
Gift/Sambo	1,0	0,3	1,5	0,4
Barn	1,4	1,4	1,1	1,2
Antal obs.	7,009	19,842	7,009	19,842

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

Vad gäller skillnader i bestämningsfaktorer mellan de som utvandrar till väst och de som utvandrar till icke-väst urskiljs två mönster. För inrikes födda och utrikes födda med ursprung i väst, dvs. de från Norden, Västeuropa, Nordamerika och Oceanien är det positiva sambandet mellan högre utbildning och utvandring starkare vid utvandring till övriga (icke-väst) länder än vid utvandring till västländer. För övriga utrikes födda (ursprung utanför väst) gäller det motsatta, dvs. att den positiva sambandet mellan högre utbildning och utvandring är starkare vid utvandring till väst än för utvandring till övriga (icke-väst) destinationer.

Skattningarna i tabell 11.1–11.9 bedömer sannolikheten att utvandra till väst alternativt övriga världen i jämförelse med icke-utvandrare av samma ursprung. Man kan även uppskatta sannolikheten för respektive grupp utrikes födda att utvandra till väst i jämförelse med inrikes födda. Resultaten från en sådan logitanalys redovisas nedan i Tabell 12. Utrikes födda från Norden, Västeuropa, Nordamerika och Oceanien har signifikant högre odds att utvandra till andra väst-

TABELL 12

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra till väst. Logitanalys..

Ursprungsregion:	Utvandra till väst	
	(1)	(2)
Inrikes födda	ref.	ref.
Norden	8,7	11,4
Västeuropa	10,6	9,6
Östeuropa	0,8	0,4
Afrika	1,9	1,0
Asien	1,3	0,7
Nordamerika	11,8	10,4
Sydamerika	0,8	0,5
Oceanien	22,0	16,3

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter. Modell 1 kontrollerar för sysselsättning och modell 2 för arbetsinkomster. Både modeller kontrollerar för utbildningen, ålder, kön, civilstånd och små barn. I destinationen väst ingår returutvandring för utrikes födda med ursprung i väst.

länder än inrikes födda. Detta kan delvis bero på att i destinationen väst ingår returutvandring för utrikes födda med ursprung i väst. Skattningarna visar också att givet kontroll för skillnader i sysselsättningsstatus (kolumn 1, Tabell 12) har utrikes födda från Afrika och Asien signifikant högre odds att utvandra till väst i jämförelse med inrikes födda.

Könsskillnader i utvandringsbenägenhet

Vi har tidigare sett att utrikes födda kvinnor är mindre benägna att utvandra än utrikes födda män. Utrikes födda kvinnor har 20–30 procent lägre odds att utvandra än utrikes födda män. Detta resultat är annorlunda än för inrikes födda, där kvinnor har samma eller något lägre odds att utvandra än män (10 procent lägre). Å andra sidan är inrikes födda kvinnor och kvinnor från Oceanien i jämförelse med män från dessa områden mer benägna att utvandra till väst medan sydamerikanska kvinnor (och även kvinnor från Oceanien) är mer benägna att utvandra till icke-väst länder.

Motivationen bakom migrationsbeslutet kan skilja sig mellan män och kvinnor. En enkätstudie utförd av Utbildningsdepartementet (2000) visar att var fjärde svenskfödd person med högskoleutbildning flyttade som medföljande till anhörig. Majoriteten av denna grupp medföljande var kvinnor. Detta traditionella mönster utesluter dock inte att medföljande hade någon form av arbete under utlandsvistelsen.

Information om skälen bakom utvandringsbeslutet finns tyvärr inte i dataunderlaget. Det är däremot möjligt att estimerade utvandringsekvationer separ-

TABELL 13

Andel per utvandrargrupp som utvandrar mer än en gång samt återvänder till Sverige.

	Frekvent utvandring ¹	Återinvandring till Sverige ²
Inrikes födda	34,0	40,0
Norden	40,0	19,0
Västeuropa	24,0	12,0
Östeuropa	19,0	17,0
Afrika	19,0	17,0
Asien	15,0	17,0
Nordamerika	17,0	9,0
Sydamerika	22,0	26,0
Oceanien	18,0	09,0

¹Andelen för respektive grupp som registrerar fler än ett utvandringstillfälle.

²Andelen för respektive utvandrargrupp som registrerar återinvandring till Sverige minst en gång under perioden 1991–2000.

rat för män och kvinnor och på så sätt uppskatta om förklaringsvariablerna skiljer sig åt mellan könen. Detta gjordes för de ursprungliga modellerna från Tabell 6 ovan och är redovisad i Appendix, Tabell A2. Skillnader som uppstår i dessa könsspecifika skattningar är att sambandet mellan högre utbildning och utvandring förefaller vara något starkare för män. I övrigt har kvinnor med höga inkomster *lägre* odds att utvandra än jämförelsegruppen (kvinnor med inkomster mellan 50 000–149 900). För män gäller tidigare resultat dvs. ett u-format samband mellan inkomster och utvandring. Oddsen att utvandra är starkast för män i 26–35 årsaldern, medan även kvinnor i 16–25 årsaldern visar högre odds att utvandra än referensgruppen (36–55 år). Slutligen är sambandet mellan förekomsten av små barn och utvandring inte signifikant för kvinnor dock positiv och signifikant för män.

Vilka utvandrare återvänder till Sverige?

Hur permanent är utvandring av utrikes födda från Sverige? Ett sätt att mäta detta är att räkna hur många gånger en individ utvandrat från Sverige. Många utvandrare visar nämligen stor mobilitet in och ut från Sverige. Skattningar på vår totalpopulation av utvandrare under tidsperioden 1991–2000 indikerar att i genomsnitt cirka 30 procent av utrikes födda utvandrare emigrerar från Sverige mer än en gång medan 34 procent av inrikes födda utvandrare emigrerar mer än en gång. Beräkningen baseras på den fullständiga migrationshistorien av utvandarna, dvs.

inkluderar registrerade in- och utvandringstillfällen tidigare än 1991. Bland utrikes födda har endast nordiska utvandrare högre mobilitet än inrikes födda då cirka 40 procent registrerar fler än ett utvandringstillfälle.

Om man däremot fokuserar enbart på de som återinvandrar till Sverige efter utvandring från Sverige, förefaller återinvandring bland inrikes födda vara avsevärt större än bland utrikes födda, cirka 40 procent jämfört med ett genomsnitt för utrikes födda på 17 procent. Eftersom utvandring mäts från 1991 framåt implicerar beräkningen att den skattade återinvandringen sker inom maximalt 9 år (1992–2000). Bland utrikes födda har syddamerikaner störst återinvandningsfrekvens.

Sammanfattning och slutsatser

Denna studie har analyserat om utrikes födda utvandrare skiljer sig från inrikes födda utvandrare i fråga om ett antal demografiska och arbetsmarknadsrelaterade variabler och hur utrikes födda utvandrare skiljer sig från utrikes födda icke-utvandrare. Resultaten visar att utvandringens benägenhet är mycket större för utrikes födda än för inrikes födda. Kontrollerat för skillnader i utbildning, ålder, sysselsättning, inkomster, kön och familjestatus har utrikes födda mellan 2–28 gånger högre odds att utvandra beroende på vilken grupp utrikes födda jämförelsen baseras på. Men resultaten visar också att utvandringens mönster är likartad för inrikes och utrikes födda. Oavsett ursprung och oavsett destination vid utvandring är till exempel högre utbildning (i synnerhet universitetsutbildning) positivt korrelerad med utvandring. För båda grupper återfinns ett u-format samband mellan inkomster och utvandring, dvs. oddsen att utvandra är högst för individer med ingen/låg inkomst samt för de med höga inkomster. Sysselsättning i Sverige har ett negativt samband med utvandring för samtliga, inrikes födda som utrikes födda. Enda nämnvärda skillnaden som uppstår mellan inrikes och utrikes födda är att utbildning är entydigt positivt korrelerad med utvandring för inrikes födda. För utrikes födda gäller att det istället främst är de med högre utbildningar (minst universitetsutbildning) som visar högre odds att utvandra. Slutligen finns vissa tecken på att de utrikes födda som utvandrade under 1990-talet har lägre återvändningsfrekvens än inrikes födda.

Noter

- 1 Utvandringsbenägenheten förväntas bero negativt på medelinkomsten i ursprungslandet, positivt på medelinkomsten i destinationslandet och negativt på flyttkostnader till destinationslandet (Borjas, 1987). En välutvecklad välfärdsstat med subventionerad utbildning, barnomsorg, offentlig sjukvård m.m. kan minska utvandringsbenägenheten samt påverka incitamenten att återinvandra efter utvandring (DeVoretz & Ituralde, 2000).
- 2 För internationella studier om utvandring av utrikes födda se bland annat Borjas (1987), Borjas & Bratsberg (1996), Constant *et al.* (2002), Duleep (1994), Jasso & Rosenzweig (1988, 1990), Lindstrom & Massey (1994), Massey (1987), Ramos (1992).
- 3 Beskrivningen ovan är enbart baserad på nationalekonomisk svensk forskning kring utvandring av utrikes födda.
- 4 Se *Bakgrundsfakta till Arbetsmarknad och Utbildningsstatistiken, LOUISE 2001:2* från SCB för utförlig information om variabler i LOUISE. Se också variabeldefinitioner i Appendix.
- 5 Sydeuropeiska länder sorteras under Väst Europa. Notera också att Turkiet och Cypern sorteras under Asien.
- 6 Beräkningen av utvandringsbenägenhet baseras på *Urvalsdata* och mäter andelen utrikes födda i arbetsför ålder som utvandrar någon gång 1991–2000.
- 7 Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik
- 8 Konsumentprisindex (KPI) har använts vid omräkning till fasta priser.
- 9 Siffrorna baseras på *Urvalsdata*, ett mindre dataset, och ger därmed endast en indikation om skillnaderna i utvandringsbenägenhet mellan ursprungsregioner.
- 10 Notera att det är en jämn fördelning av utrikes födda män och kvinnor i Sverige vilket implicerar att utvandringsbenägenheten är större för utrikes födda män.
- 11 Notera att när beräkningar tar hänsyn till hela åldersfördelningen är cirka 5 procent av alla utrikes födda utvandrare över 65 år. Med andra ord är en relativt stor andel utrikes födda utvandrare i pensionsåldern.
- 12 I *Emigrationsdata* finns information om samtliga utvandrare från 1991–2000. På grund av detta, finns information om destinations- samt ursprungsland endast på regionsnivå. Beräkningar baserad på ett litet urval av utvandrare med information om destinations- och ursprungsland (från *Urvalsdata*) bekräftar att cirka 75 procent av utvandring bland utrikes födda är returemigration.
- 13 Det är möjligt att tidseffekterna påverkar utrikes födda annorlunda än inrikes födda, t.ex. är sysselsättningen för utrikes födda mer konjunkturkänslig än för inrikes födda. I skattningar där utrikes födda direkt jämförs med inrikes födda görs robusthetskontroller för potentiellt annorlunda tidseffekter på sannolikheten att utvandra mellan inrikes och utrikes födda.
- 14 I jämförelse med gifta utan barn har inrikes födda gifta med vuxna barn dessutom högre odds att utvandra, vilket inte är fallet för utrikes födda.
- 15 I första två kolumner av Tabell A1.1 – A1.8 redovisas resultat från logitanalyser om sannolikheten att utvandra för respektive ursprungsregion i jämförelse med inrikes födda. Tabellerna visar dessutom sannolikheten att utvandra till västdestinationer för respektive ursprungsregion i jämförelse med inrikes födda. Två modeller används där den ena kontrollerar för sysselsättning och den andra för arbetsinkomster.
- 16 Resultaten visar viss variation i storleken på koefficienterna mellan ursprungsregionerna.
- 17 Information om utbildning för utvandrare saknas för 36 procent av utrikes födda från nord, 37 procent från Väst Europa, 33 procent från Östeuropa, 33 procent från Afrika, 33 procent från Asien, 52 procent från Nordamerika, 25 procent från Sydamerika och 48 procent från Oceanien.
- 18 Yngre utrikes födda utvandrare kan bestå av studenter som kommer till Sverige av utbildningsskäl.
- 19 Endast två modeller redovisas, en med sysselsättningsstatus och en med arbetsinkomster. Både modellerna kontrollerar för civilstånd och småbarn.
- 20 Undantagen är följande: Vid utvandring till väst är inte västeuropeer med universitetsutbildning signifikant skilda från referensgruppen (grundskoleutbildade) dock har forskarutbildade fortfarande signifikant högre odds att utvandra. Samma mönster gäller sydamerikaner vid utvandring till övriga (icke-väst) destinationer och oceaner i allmänhet.
- 21 Se Appendix, Tabell A1.1– A1.8 (kolumn 3– 4), för fullständig redovisning av resultat.
- 22 Se resultat i Tabell 5.
- 23 Mincer (1978) argumenterar att migrationsbeslutet ska ses i familjetermer där individuella inkomstförändringar ställs i relation till totala inkomstförändringen för familjen. På så sätt kan till exempel individuella inkomstförlusten för ena maken vid migration pareras av inkomstförbättringar av andra familjemedlemmar. Mincer-modellen implicerar att kvinnor i högre utsträckning utvandrar av anknytnings-skäl eftersom de har fler avbrott i karriären och därmed en lägre förväntad avkastning från migration.
- 24 Skattningen exkluderar inte de som eventuellt utvandrar igen efter återinvandring. Med andra ord är återinvandringen till Sverige inte nödvändigtvis permanent. En grov skattning är att cirka 32 procent av utrikes födda utvandrare som återvände till Sverige under observationsperioden utvandrade ytterligare en gång därefter. Motsvarande siffra för inrikes födda utvandrare är endast cirka 7 procent.

Referenser

- Andersson, D., Dahlgren, H. och Hagsten, E., 2000, Internationell rörlighet bland högskoleutbildade. Beskrivningar av utvandring och invandring i Sverige under 1990-talet. Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet. 1-72.
- Arai, M., 2000, »Comments on Edin; LaLonde and Åslund: Emigration of Immigrants and measures of immigrant assimilation: evidence from Sweden«. *Swedish Economic Policy Review*, No. 7:205-211
- Arai, M., Regnér, H. och Schröder, L., 2000, Invandrare på den Svenska arbetsmarknaden. Bilaga 3 i *Alla lika olika. Mångfald i arbetslivet – expertbilagor*. Ds 2000:69.
- Arai, M. och Vilhelmsson, R., 2001, Immigrants' and Natives' Unemployment-Risk: Productivity Differentials or Discrimination? FIEF Working Paper Series Nr. 169.
- Arai, M. och Vilhelmsson, R., 2003, Unemployment-Risk Differentials Between Immigrant and Native Workers in Sweden. Forthcoming *Industrial Relations*.
- Borjas, G., 1987, Self-Selection and the Earnings of Immigrants. *American Economic Review*, 77, 531-553.
- Borjas, G. och Bratsberg B., 1996, Who Leaves? The outmigration of the Foreign-Born. *The Review of Economics and Statistics*, 165–176.
- Constant, A. och Massey D. S., 2002, Self-Selection, Earnings, and Out-Migration: A Longitudinal Study of Immigrants to Germany, *IZA Discussion Papers*, No. 672.
- Devortez, D. och Ituralde, C., 2000, Probability of Staying in Canada. Vancouver Centre of Excellence. RIIIM. Working Paper No. 00-06.
- Duleep, H. O., 1994, Social Security and the Emigration of Immigrants. *Social Security Bulletin* 57: 37-52.
- Dustmann, C., 2003, Return migration, wage differentials, and the optimal migration duration, *European Economic Review*, 47, 353-369.
- Edin, P-A., Lalonde, R. J. och Åslund, O., 2000, Emigration of Immigrants and Measures of Immigrant Assimilation: Evidence from Sweden. *Swedish Economic Policy Review*, No. 7: 163-204.
- Jasso, G. och Rosenzweig, M.R., 1988, How Well Do U.S. Immigrants do? Vintage Effects, Emigration Selectivity, and Occupational Mobility of Immigrants. Pp. 229-53 i Paul T. Schultz, red., *Research of Population Economics*, vol 6. Greenwich: JAI Press.
- Jasso, G. och Rosenzweig, M.R., 1990, *The New Chosen People: Immigrants in the United States*. New York: Russel Sage Foundation.
- Klinthäll, M., 1998, Patterns of Return Migration from Sweden 1970–1993. Ekonomisk historiska institutionen, Lund universitet.
- Klinthäll, M., 1999, Homeward Bound: Return migration from Sweden to Germany, Greece, Italy and the United States during the period 1968–1993. Ekonomisk historiska institutionen, Lund universitet.
- Lindstrom, D. P. och Massey, D. S., 1994, Selective Emigration, Cohort Quality and Models of Immigrant Assimilation. *Social Science Research* 23: 315-49.
- Massey, D. S., 1987, Understanding Mexican Migration to the United States. *American Journal of Sociology* 92: 1332–1403.
- Mincer, J., 1978, Family migration decisions, *Journal of Political Economy*, 86 (5), 749-773.
- Pedersen, P. J., 1996, The Nordic Labour Markets in an International Perspective, in E. Wadensjö (red.) *The Nordic Labour Markets in the 1990's, Volume II*, Elsevier Science B.V.
- Pedersen, P. J.; Røed, M. och Schröder, L., 2001, Utvandringen från de skandinaviska välfärdstaterna. Chapter in forthcoming SNS report: Den offentliga sektorns dimensionering och styrning. 1–19.
- Pedersen, P. J.; Røed, M. och Schröder, L., 2002, Chapter in forthcoming SNS report: Den offentliga sektorns dimensionering och styrning. 1-27.
- Ramos, F. A., 1992, Out-Migration and Return Migration of Puerto Ricans. Pp. 49-66 i Borgas och Freeman, red., *Immigration and the Work Force: Economic Consequences for the United States and Source Areas*. Chicago: Univ. of Chicago Press.
- Røed, M., 2002 (a), The return to return migration, The Institute for Social Research, ISF paper 2002:006.
- Røed, M., 2002 (b), Premiums of migration abroad and upon return – a general model. The Institute for Social Research, ISF paper 2002:007.

Appendix:

Tabell A1.1-A1.8 visar sannolikheten att utvandra och sannolikheten att utvandra till väst jämfört med att icke-utvandra. Skattningar görs för respektive ursprungsgrupp tillsammans med inrikes födda. I samtliga skattningar ingår returutvandrare.

TABELL A1.1-2

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra samt att utvandra till västdestinationer.

Nordisk och inrikes födda, 16-64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till västdestinationer	Utvandra till västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
	ref.	ref.	ref.	ref.
Inrikes födda:				
Norden:	7,5	9,8	8,7	11,4
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,4	1,4	1,3	1,3
Universitet	3,2	3,0	2,4	2,3
Forskarutbildning	8,0	6,4	7,1	5,7
Saknas	7,9	12,0	8,7	6,6
Sysselsättning:	0,3	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,2	--	3,2
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,8	--	2,6
Ålder:				
16-25	1,9	1,4	2,4	1,7
26-35	2,1	2,0	2,4	2,3
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,5	0,5	0,5	0,5
Kvinna:	0,9	0,9	1,0	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,7	0,3	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,9
Antal obs.	2,839,460	3,620,162	2,839,460	3,620,162

Västeuropeisk och inrikes födda, 16-64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till västdestinationer	Utvandra till västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
	ref.	ref.	ref.	ref.
Inrikes födda:				
Västeuropa:	9,9	10,0	10,6	9,6
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,5	1,5	1,3	1,4
Universitet	3,3	3,2	2,5	2,4
Forskarutbildning	8,0	6,5	7,1	5,7
Saknas	7,5	10,3	5,2	5,3
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,4	--	3,3
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,9	--	2,6
Ålder:				
16-25	1,7	1,3	2,2	1,6
26-35	2,1	2,0	2,3	2,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,5	0,5	0,5	0,5
Kvinna:	0,9	1,0	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,8
Antal obs.	2,686,924	3,222,440	2,686,924	3,222,440

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

TABELL A1.3-4

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra samt att utvandra till västdestinationer.

Östeuropeisk och inrikes födda, 16–64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till västdestinationer	Utvandra till västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
Inrikes födda:	ref.	ref.	ref.	ref.
Östeuropa:	2,2	1,8	0,8	0,4
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,5	1,5	1,4	1,4
Universitet	3,4	3,3	2,7	1,5
Forskarutbildning	8,5	6,9	7,9	2,6
Saknas	8,3	11,4	4,6	6,3
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,3	--	3,2
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,8	--	2,6
Ålder:				
16-25	1,7	1,3	2,2	1,6
26-35	2,0	1,9	2,3	2,1
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,5	0,5	0,4	0,5
Kvinna:	0,9	0,9	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,8	0,9	0,8
Antal obs.	2,679,418	3,167,332	2,679,418	3,167,332

Afrikansk och inrikes födda, 16–64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till västdestinationer	Utvandra till västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
Inrikes födda:	ref.	ref.	ref.	ref.
Afrika:	5,1	3,9	1,9	1,0
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,6	1,6	1,4	1,5
Universitet	3,5	3,4	2,7	2,3
Forskarutbildning	8,7	7,1	7,7	6,2
Saknas	7,3	11,1	4,3	4,5
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,4	--	3,3
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,8	--	2,7
Ålder:				
16-25	1,7	1,3	2,2	1,6
26-35	2,0	1,9	2,3	2,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,4	0,5	0,4	0,5
Kvinna:	0,9	1,0	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,8
Antal obs.	2,617,075	3,061,470	2,617,075	3,061,470

Not: Värderna i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

TABELL A1.5-6

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra samt att utvandra till västdestinationer.

Asiatisk och inrikes födda, 16–64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till västdestinationer	Utvandra till västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
Inrikes födda:	ref.	ref.	ref.	ref.
Asien:	2,6	2,3	1,3	0,7
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,5	1,5	1,4	1,4
Universitet	3,3	3,2	2,6	2,5
Forskarutbildning	8,5	7,0	7,5	5,9
Saknas	8,1	10,3	4,2	3,1
Sysselsättning:	0,3	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,2	--	3,2
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,8	--	2,5
Ålder:				
16-25	1,7	1,2	2,2	1,6
26-35	2,0	1,8	2,2	2,0
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,4	0,5	0,4	0,5
Kvinna:	0,9	1,0	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,8
Antal obs.	2,733,763	3,263,063	2,733,763	3,263,063

Nordamerikansk och inrikes födda, 16–64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till västdestinationer	Utvandra till västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
Inrikes födda:	ref.	ref.	ref.	ref.
Nordamerika:	11,5	11,5	11,8	10,4
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,6	1,6	1,4	1,5
Universitet	3,5	3,4	2,7	2,6
Forskarutbildning	8,8	7,1	7,9	6,4
Saknas	7,7	12,0	5,5	6,3
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,4	--	3,4
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,9	--	0,8
>3000	--	2,9	--	2,7
Ålder:				
16-25	1,7	1,3	2,3	1,6
26-35	2,0	2,0	2,3	2,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,4	0,5	0,4	0,5
Kvinna:	0,9	1,0	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,8
Antal obs.	2,604,240	3,059,915	2,604,240	3,059,915

Not: Värderna i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

TABELL A1.7-8

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra samt att utvandra till västdestinationer.

Sydamerikansk och inrikes födda, 16-64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till	Utvandra till
	(1)	(2)	västdestinationer	västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
Inrikes födda:	ref.	ref.	ref.	ref.
Sydamerika:	6,9	7,1	0,8	0,5
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,5	1,5	1,4	1,5
Universitet	3,4	3,3	2,7	2,6
Forskarutbildning	8,5	6,9	7,8	6,3
Saknas	7,3	11,4	0,3	4,4
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,3	--	3,3
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,9	--	2,7
Ålder:				
16-25	1,7	1,3	2,2	1,6
26-35	2,0	1,9	2,3	2,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,4	0,5	0,4	0,5
Kvinna:	0,9	1,0	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,8
Antal obs.	2,634,932	3,090,370	2,634,932	3,090,370

Oceanien och inrikes födda, 16-64 år, jämförelsegrupp: Icke-utvandrare. Logitanalys.

	Utvandra	Utvandra	Utvandra till	Utvandra till
	(1)	(2)	västdestinationer	västdestinationer
	(1)	(2)	(1)	(2)
Inrikes födda:	ref.	ref.	ref.	ref.
Oceanien:	28,6	25,4	22,0	16,3
Utbildning:				
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	1,6	1,6	1,5	1,5
Universitet	3,5	3,4	2,7	2,6
Forskarutbildning	8,8	7,2	8,0	6,5
Saknas	7,4	11,7	5,1	6,1
Sysselsättning:	0,2	--	0,3	--
Arbetsinkomst:				
0-499	--	3,4	--	3,4
500-1499	--	ref.	--	ref.
1500-2999	--	0,8	--	0,8
>3000	--	2,9	--	2,7
Ålder:				
16-25	1,7	1,3	2,3	1,6
26-35	2,0	2,0	2,3	2,2
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,4	0,5	0,4	0,5
Kvinna:	0,9	1,0	1,1	1,1
Familjeställning:				
Gift/Sambo	0,8	0,4	0,7	0,4
Barn	0,9	0,9	0,9	0,8
Antal obs.	2,586,993	3,012,484	2,586,993	3,012,484

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

TABELL A2

Beräknade oddskvoter för sannolikheten att utvandra efter kön. Utrikes födda, 16–64 år.
Jämförelsegrupp: Icke-utvandrare.

	Kvinnor				Män			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
Ursprungsregion:								
Norden	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Västeuropa	1,3	1,3	1,2	1,4	1,2	1,2	0,9	1,2
Östeuropa	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
Afrika	0,6	0,6	0,4	0,7	0,8	0,8	0,5	0,8
Asien	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Nordamerika	2,1	2,1	1,9	2,1	1,7	1,7	1,4	1,6
Sydamerika	1,2	1,2	0,9	1,2	0,9	0,9	0,7	0,9
Oceanien	6,0	6,0	5,7	5,9	3,1	3,2	2,1	2,9
Utbildning:								
Grundskola	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Gymnasium	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
Universitet	1,6	1,5	1,4	1,6	1,7	1,7	1,5	1,7
Forskarutbildning	3,6	3,4	2,7	3,8	4,4	4,3	4,0	4,3
Saknas	7,4	7,1	7,2	7,6	9,3	9,7	7,0	9,2
Sysselsättning:	0,3	0,3	--	--	0,3	0,3	--	--
Arbetsinkomst:								
0-499	--	--	2,3	2,5	--	--	1,9	2,0
500-1499	--	--	ref.	ref.	--	--	ref.	ref.
1500-2999	--	--	0,5	0,5	--	--	0,6	0,5
>3000	--	--	0,9	0,8	--	--	1,7	1,4
Ålder:								
16-25	1,7	1,7	1,0	1,6	0,9	0,9	0,6	0,9
26-35	2,0	2,0	1,7	1,9	1,4	1,5	1,1	1,4
36-55	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
55-64	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8
Familjeställning:								
Gift/Sambo	0,7	--	0,3	--	0,6	--	0,3	--
Barn (< 4 år)	1,0	--	1,0	--	1,3	--	1,4	--
Gift, inga barn	--	ref.	--	ref.	--	ref.	--	ref.
Gift, barn	--	0,9	--	0,9	--	1,0	--	1,0
Gift, vuxna barn	--	0,8	--	0,8	--	0,8	--	0,8
Ensamstående, inga barn	--	1,5	--	1,5	--	1,6	--	1,6
Ensamstående, barn	--	1,1	--	1,1	--	1,0	--	1,1
Ensamstående, vuxna barn	--	1,0	--	1,1	--	1,2	--	1,2
Antal obs.	341585	341585	702634	357893	396247	396247	853559	416106

Not: Värden i fet stil är signifikanta på 95 % -nivån. Samtliga modeller kontrollerar för gemensamma tidseffekter.

Data:

Emigrationsdata: Data över samtliga utvandrare från Sverige under perioden 1991-2000 med information från LOUISE för perioden 1990-2000. Emigrationsdata innehåller information om samtliga in och utvandringstillfällen för de personer som utvandrat under perioden 1991-2000, dvs. även in- och utvandringstillfällen tidigare än 1991. I detta dataset finns endast information om ursprungsregion för utrikes födda samt destinationsregion för utvandrare (och inte ursprungsland/destinationsland). LOUISE är ett totalräknat individregister från SCB med uppgifter över samtliga personer 16 år och äldre som varit folkbokförda i Sverige den 31/12 aktuellt år. LOUISE inkluderar information om demografiska variabler, utbildning, sysselsättning, inkomst, familj och hushåll samt arbetsställe och företag.

Urvalsdata: Fyraprocentigt slumpmässigt urval ur LOUISE, 1990–2000. I detta dataset finns information om ursprungsland för utrikes födda samt destinationsland för utvandrare. Ur data används framförallt information om icke-utvandrare.

Variabeldefinitioner:

Ursprungsregion: Anger det region där personen är född. Regionerna är följande: Sverige, Norden (utom Sverige), Västeuropa, Östeuropa, Afrika, Asien, Nordamerika, Sydamerika och Oceanien. Notera att Turkiet och Cypern räknas in under Asien.

Utbildning: Högsta avslutade utbildning omkodat från ursprungliga SUN-koden (Svensk Utbildningsnomenklatur) till att omfatta fem utbildningskategorier enligt följande; förgymnasial utbildning (10 år) eller motsvarande grundutbildning, gymnasialutbildning (max 3 år), eftergymnasial utbildning (3 år eller längre) forskarutbildning, samt en egen gruppering då information om utbildning saknas. Det som främst saknas är uppgifter om invandrarnas utbildning utanför Sverige. Referensgrupp: grundskoleutbildad.

Sysselsättning: Sysselsättningsstatus i november månad från RAMS (Registerbaserad arbetsmarknads-

statistik). Sysselsättningsstatus mäter de som varit förvärvsarbetande minst en timme per vecka under mätperioden i november månad. Personer som haft inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet räknas som sysselsatta i november. Sysselsättningsstatus mäts endast för åren innan utvandring för utvandrare och för samtliga år för övriga.

Arbetsinkomst: Arbetsinkomst är summan av löneinkomst, företagarinkomst, inkomst från fåmansföretag, sjukpenning, föräldrapenning och dagpenning vid utbildning och tjänstgöring (repetitionsutbildning) inom försvaret. Arbetsinkomst mäts i 1990 års priser (omräkning till fasta priser med KPI). Arbetsinkomst mäts som ett medelvärde för åren innan utvandring för utvandrare och som ett medelvärde över samtliga år för övriga. I ekonometriska skattningarna används fyra indikatorvariabler för arbetsinkomst, 0–499, 500–1499, 1500–2999, 3000 och uppåt. Referensgrupp: 500–1499.

Ålder: I ekonometriska skattningarna används fyra indikatorvariabler för att indikera ålder, 16–25, 26–35, 36–55, 55–64. Referensgrupp: 36–55.

Kvinna: Indikatorvariabel lika med ett för kvinna, lika med noll för man. Referensgrupp: man

Familjeställning: I ekonometriska skattningarna används sex indikatorvariabler för att indikera familjeställning. Dessa är; gift/sambo utan barn (gift, inga barn), gift/sambo med yngsta barn över 18 (gift, vuxna barn), gift/sambo med minst ett barn under 18 (gift, barn), ensamstående utan barn (ensamstående, inga barn), ensamstående med minst ett barn över 18 (ensamstående, vuxna barn), ensamstående med minst ett barn under 18 (ensamstående, barn). Referensgrupp: gift, inga barn.

Gift/Sambo: Indikator variabel lika med ett om individen är gift alternativt i samboförhållande, lika med noll om inte.

Barn: Indikator variabel lika med ett om individen har minst ett barn under 4 år, lika med noll om inte.

